

27-9-85

„Soms moet je dagenlang denken over één zin”

BERT POTS

VEENDAM - In Middelstum wordt morgen de Dag van 't Grunneger Bouk gevierd. Bij dat feest hoort de presentatie van „'t Nije begunstegersbouk”. Het geschenk bestaat dit jaar uit een bundel van twaalf verhalen van Kees Visscher (55) uit Veendam. Een man die pas op zijn veertigste begon met het werken aan literatuur. Sinds drie jaar is hij op een onverklaarbare manier gegrepen door het Gronings.

Hij heeft het zichzelf niet gemakkelijk gemaakt. „Ik ben gewend in het Nederlands te schrijven. Schrijven in het Gronings is veel moeilijker. Op een onverklaarbare manier pakt het mij wel. Het heeft veel moeite gekost die taal onder de knie te krijgen. Eigenlijk heb ik het helemaal opnieuw moeten leren. Ik sprak het Gronings al lang niet meer. Mijn vrouw spreekt het niet, de jongens spreken het niet”.

„Het is een uitdaging om in een andere taal te schrijven. Het Nederlands biedt veel meer mogelijkheden voor het beschrijven van gevoelsuitingen. Het Gronings bestaat vooral uit concrete aanduidingen. Ik probeer die gedachtenwereld wel duidelijk te maken”.

Hij geeft een voorbeeld. „Een jongen en een meisje zijn verliefd. Er volgt een bepaald gesprek. Het op een subtiele ma-

nier beschrijven van de sfeer is in het Gronings veel moeilijker. Misschien heeft dat ook wel te maken met het feit dat Groningers niet gewend zijn gevoelens te uiten”.

GENEGENHEID

Zijn bundel „Appels in t paark” is ook niet helemaal vrij van Nederlandse woorden. „In één van de verhalen was het onvermijdelijk het woord genegenheid te gebruiken. Iets anders paste daar niet. Het Gronings biedt daar geen synoniem voor. Dat Nederlandse woord heb ik dus maar laten staan”.

Als het om gebruik van taal gaat wijst de schrijver graag naar Simon van Wattum. „Van hem heb ik veel geleerd over het gebruik van taal. Aan zijn taalvaardigheid kan ik nog lang niet tippen. Hij schrijft zo gaaf en zo natuurlijk. Veel schrijvers zouden van hem kunnen leren. Het is jammer dat de grote meester zich uit het leven heeft teruggetrokken”.

Visscher schrijft niet zomaar een verhaal. Hij legt zichzelf literaire maatstaven op. Daardoor neemt zijn werk een bijzondere positie in. Het Gronings is de laatste jaren populair geworden door een grote stroom publicaties waarin ontspanning en humor de bovenaan voeren. „Je moet alles in een bepaald kader zien. Het werk van Gré van der Veen of Jan J. Boer, twee schrijvers die ook in Veendam wonen, bezit wel degelijk kwaliteit. Het zijn

Kees Visscher: „Schrijven is voor mij niet: nu ga ik even achter het bureau een verhaal maken”.

vaak verhalen in de vertellerssfeer. Ruwe, simpele verhalen, die zijn bedoeld voor ontspanning. In dat werk wordt het altijd duidelijk dat de hoofdfiguur denkt. De lezer wordt het nergens moeilijk gemaakt omdat niets aan de verbeelding wordt overgelaten. Je kunt ook niet alles naar literaire maatstaven

beoordelen”. Hij benadrukt in het gesprek verschillende keren juist voor de schrijvers van het eenvoudige verhaal veel waardering te hebben.

SOMBER

„Ik voldoe niet aan het verwachtingspatroon, als het om vrolijk werk gaat”. Schrijven is

voor Visscher de manier om zijn verontwaardiging over het hedendaagse leven te laten zien. „In het leven verlopen de dingen niet altijd vrolijk. Het dagelijkse leven wordt steeds harder. Mijn verhalen zijn vaak somber. Het gaat vaak over mensen die argeloos in het leven staan en het goede willen, maar door het harde leven worden plat gewalst”.

Hij is zich bewust dat voor zijn werk het publiek klein is. „Zwart-wit gezien, vraagt het literaire verhaal meer inspanning. De lezer zal meer moeite moeten doen om door te dringen tot het verhaal”. Zijn eerste bundel geeft hem een kick. Maar juist omdat de groep liefhebbers klein zal zijn, ziet hij het schrijven in het Gronings liever als een zijsprong. Hij wil zich in de toekomst meer gaan richten op het Nederlands. De taal die hem ook al enig succes heeft opgeleverd. Hij publiceert verschillende verhalen in *Avenu* en de literaire bladen *Maatstaf* en *Argus*, een Vlaams tijdschrift.

Schrijven moet Visscher combineren met een drukke baan, als hoofd sales promotion bij Avebe. „Dat betekent schrijven in de avonden. Na zes uur aan een verhaal werken, als je geest door het werk al behoorlijk uitgeput kan zijn. Zeker drie avonden in de week besteed ik aan het schrijven. Een regenachtige zondag wordt ook nog wel eens voor dat doel gebruikt”.

„Schrijven is voor mij niet: nu ga ik even achter het bureau

het verhaal maken vraagt minstens twee. Het wordt zes of overgemaakt tot het ik begin heb ik de beelden in mijn hoofd de stemmen van de Langzaam groeit de Soms moet je dagenlang over één bepaalde zinnen in ruwe vorm wordt eibeiteld en geschaafd zal het niet beseffen, woord is het resultaat ken en wegen”.

Hij zegt na vijftien jaar een eigen vorm te hebben gevonden. „Als je begint alles onzeker. Je doet het helemaal niet kunnen hoog op tegen Mulierkers. In het begin heb ik gere werk van Gerrit imiteerd. Ook F.B. toen het grote voorbeeld nu wel over”.

Behalve verhalen schrijft Visscher ook scenario's en films gemaakt. Bij het liggen plannen op de acteur Kees Brussee veel waardering op één scenario's gereageerd

Voor de toekomst lerlei werken in zijn schrijven van een toelichting van zijn wensen roman ligt al klaar in „Dat zal allemaal pensionering gaan geëhoop dat mijn geest of fit zal zijn om dat te d